

□ Czas czytania: 5 min.

Jest takie miejsce w salezjańskiej Polsce, być może jedyne w swoim rodzaju, w którym współbracia pełnią posługę wobec młodzieży pochodzącej z różnych kontekstów społecznych. W jednym Ośrodku spotykają się dzieci i młodzież pochodząca z miast i wsi, bogata i biedna, niepełnosprawni, opuszczeni przez rodziców, ci z marginesu. Jedni uczą się w szkole, inni znaleźli tu dom, podwórko, miejsce spotkania z Bogiem. Salezjański Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowskich Górach od 25 lat jest drugim domem nie tylko dla młodych, ale także miejscem, w którym przenikają się różne rzeczywistości, wspierające człowieka, każdego człowieka.

Krótką historia

Tarnowskie Góry to miasto z 60 tysiącami mieszkańców położone na Górnym Śląsku, regionie bardzo charakterystycznym na mapie Polski z uwagi na oryginalną kulturę, gwarę, liczne tradycje. To miasto o bogatej historii, którego początki są związane z kopalniami srebra działającymi tu od końca XV w. aż do początków XX w. Poświęcenie pracy, wierność tradycjom charakteryzuje po dzień dzisiejszy mieszkańców tych ziem.

Salezjanie z Inspektorii Wrocławskiej (PLO) przybyli do Tarnowskich Gór na przełomie 1998/1999 roku, aby objąć budynki po Zakładzie Rehabilitacji Zawodowej Inwalidów, położonym w pięknym parku krajobrazowym, znanym jako „Park Repecki”. Niegdyś park należał do bogatej rodziny Donnersmarcków, którzy wybudowali w nim pałac oraz budynek dla służby. Po II wojnie światowej pałac został zdewastowany, a w jego miejscu utworzono szpital przeznaczony dla górników, którzy ulegli wypadkom. Budynek dla służby został rozbudowany i utworzono w nim strukturę, która miała się zająć rehabilitacją i przystosowaniem do zawodu tychże górników, a także innych osób niepełnosprawnych. Z czasem instytucja ta otrzymała nazwę Zakładu Rehabilitacji dla Inwalidów, który to został przekazany salezjanom. Po wykonaniu najpotrzebniejszych prac, 30 września 1999 r. uroczystie zainaugurowano obecność salezjańską w tym mieście. To obecność szczególna. Powstała bowiem nie tylko salezjańska szkoła z oratorium, ale cała struktura potrzebna do przyjęcia i integracji osób niepełnosprawnych.

Struktura Ośrodka

Dzisiaj w strukturę Salezjańskiego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego wchodzi:
– Szkoły: podstawowa i liceum, w których uczy się w roku szkolnym 2023/2024

ponad 580 uczniów,

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, w skład którego wchodzi Szkoła Specjalna Branżowa z prawie 50 uczniami oraz internat, w którym mieszka 30 wychowanków,
- Warsztat Terapii Zajęciowej z 40 uczestnikami,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, który rocznie wykonuje blisko 870 usług rehabilitacyjnych w tym blisko 530 młodych poniżej 18-tego roku życia,
- Oratorium, w którym formację odbywa około 70 młodych,
- Dom Wycieczkowy, który przyjmuje różne grupy w celu odbycia rekolekcji czy wypoczynku.

W Ośrodku pracuje ponad 150 osób, którzy na co dzień posługują młodym.

Szkoły

Bogactwem szkół są uczniowie i nauczyciele. W szkołach Ośrodka zatrudnieni są nauczyciele, którzy poza wykształceniem kierunkowym uzyskali również kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej i terapii. Takie kompetencje nauczycieli są odpowiedzią na specjalne potrzeby uczniów niepełnosprawnych ruchowo i mających specyficzne trudności w nauce, a których w salezjańskich szkołach w Tarnowskich Górach nie brakuje. Nauczyciele są kreatywni, stale doskonalą swoje umiejętności i dysponują dużym doświadczeniem w pracy.

Program wychowawczy w szkołach wynika z zasad Salezjańskiego Systemu Wychowawczego oraz w sposób szczególny uwzględnia formułę integracyjną tego dzieła. Program określa jednocześnie specyfikę szkoły katolickiej i salezjańskiej, która opiera swoje działania wychowawcze na wartościach chrześcijańskich. W sposób szczególny młodzież jest wychowywana do akceptacji i kształtowania siebie w zgodzie ze swoimi możliwościami i ograniczeniami związanymi z niepełnosprawnością; do życzliwości i tolerancji światopoglądowej, religijnej i rasowej, do życia i postępowania zgodnie z nauką Kościoła katolickiego; do patriotyzmu i troski o dobro wspólne; do wrażliwości na los innych ludzi; do zdolności kierowania przygotowaniem do życia zawodowego, rodzinnego i osobistego; do prawdy, samodzielności, odpowiedzialności; do obcowania z przyrodą i korzystania z jej dóbr; do kształtowania kultury osobistej.

Specjalny Ośrodek

Specjalny Ośrodek przyjmuje uczniów niepełnosprawnych z całej Polski. Celem Specjalnego Ośrodka jest umożliwienie wychowankom zdobycia wykształcenia, odpowiadającego ich możliwościom oraz zapewnienie wychowankom pełnej opieki wychowawczej, jak również umożliwienie udziału w rehabilitacji leczniczej i społecznej oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego udziału w życiu społecznym. Ta część dzieła salezjańskiego w Tarnowskich Górach w sposób szczególny uobecnia wymiar domu według kryteriów Systemu Prewencyjnego księdza Bosko i uwrażliwia całą społeczność na najbardziej potrzebującą młodzież.

Warsztat Terapii Zajęciowej

Warsztat Terapii Zajęciowej jest publiczną placówką działającą w salezjańskim dziele, realizującą zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej. Pomaga w ogólnym rozwoju, poprawiają sprawność osób dorosłych, aby możliwie samodzielnie i aktywnie funkcjonowały w swym środowisku. Zajęcia rewalidacyjne dostosowane są do indywidualnych możliwości i umiejętności uczestników. Mają oni

do dyspozycji odpowiednio przygotowane pracownie terapeutyczne, prowadzone przez wykwalifikowanych terapeutów i instruktorów.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej

To instytucja, która powstała w celu prowadzenia stałej i kompleksowej działalności leczniczo-rehabilitacyjnej na rzecz niepełnosprawnych uczniów i wychowanków, którzy jej potrzebują. Stanowi to niewątpliwy walor Ośrodka, ponieważ młodzież potrzebująca rehabilitacji może z niej korzystać w miejscu nauki i zamieszkania oraz w terminach skoordynowanych z zajęciami szkolnymi.

Oratorium

Oratorium jest realizacją fundamentalnej idei księdza Bosko: stworzyć dla młodzieży środowisko, które jest domem, szkołą, podwórkiem i kościołem. Daje ono uczniom i wychowankom Ośrodka a także dzieciom i młodzieży spoza, możliwość: właściwego wykorzystania czasu wolnego, rozwijania umiejętności społecznych, artystycznych i intelektualnych, wychowania do aktywności i działania dla dobra innych, szansę pogłębienie życia duchowego. Młodzież, głównie uczniowie szkół, formują się, aby być „dobrymi chrześcijanami i uczciwymi obywatelami” w dorosłym życiu, uczestniczy w formacji we wspólnocie lokalnej, ale także na poziomie Inspektorii Wrocławskiej. Posługuje na rzecz najmłodszych, zarówno w szkole, jaki w czasie półkolonii.

Dom Wycieczkowy

W strukturze Ośrodka jest przygotowane miejsce do przyjęcia gości, którzy chcieliby odpocząć, odnowić się duchowo, skorzystać z piękna otaczającej przyrody. I tak rzeczywiście jest: przez cały rok Ośrodek przyjmuje grupy, głównie te, które pragną odbyć tu momenty formacji czy rekolekcji.

Wzgórze Błogosławieństw, na którym spełnia się sen księdza Bosko

W samym sercu Dzieła salezjańskiego w Tarnowskich Górach znajduje się kaplica poświęcona księdzu Bosko. W ołtarzu znajduje się figura turyńskiego Wychowawcy, który wskazuje św. Dominikowi Savio cel: niebo. W rzeczy samej, celem działalności salezjańskiej w Tarnowskich Górach jest wychowanie przez ewangelizację i ewangelizacja przez wychowanie. Co ciekawe, Ośrodek jest położony na wzgórzu. To swego rodzaju „Wzgórze Błogosławieństw”: tu Bóg naprawdę błogosławi młodym, tu naucza ich stylu życia Błogosławieństwami ewangelicznymi przez ręce

nauczycieli i wychowawców. Na tym wzgórzu każdego dnia spełnia się sen księdza Bosko, choć czasem trzeba go realizować po ścieżce usłanej wtyczki, jak on sam śnił: „Oto twoje pole, gdzie będziesz musiał pracować. Bądź pokorny, silny i wytrzymały (...). Zrozumiesz wszystko w swoim czasie”.

ks. Krystian SUKIENNIK, sdb